

НА ВНИМАНИЕТО НА:
ХРИСТО АЛЕКСИЕВ,
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР ПРЕДСЕДАТЕЛ ПО ИКОНОМИЧЕСКИТЕ ПОЛИТИКИ,
РУМЕН ХРИСТОВ,
МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА,
ИВА ПЕТРОВА,
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА,
ЕЛЕНКО БОЖКОВ,
ЗАМЕСТНИК-МИНИСТЪР НА ЕНЕРГЕТИКАТА
НИКОЛАЙ НАЛБАНТОВ,
ДИРЕКТОР ЕНЕРГИЙНИ СТРАТЕГИИ И ПОЛИТИКИ ЗА УСТОЙЧИВО ЕНЕРГИЙНО РАЗВИТИЕ,
ИВАН ИВАНОВ,
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ЗА ЕНЕРГИЙНО И ВОДНО РЕГУЛИРАНЕ (КЕВР)

Изходящ номер 39/ 21.10.2022

Относно: Проект на закон за прилагане на Регламент (ЕС) 2022/1854 на Съвета от 6-ти октомври 2022г. относно спешна намеса за справяне с високите цени на енергията

Уважаеми г-н Алексиев, г-н Христов, г-жо Петрова, г-н Божков, г-н Налбантов и г-н Иванов,

АПСТЕ е сдружение с нестопанска цел, което подкрепя развитието и пазарната интеграция на технологиите за производство и съхранение на електрическа енергия от възобновяеми източници в България като, към настоящия момент, компаниите членове в асоциацията развиват проекти за над 7 гигавата мощности от възобновяема енергия (вятър и слънце) и системи за съхранение на енергия в страната.

Широката представителност на членската ни база, която обхваща бизнес представители на производители, проектантите и интеграторите на ВЕИ технологии и системи за съхранение на

енергия, търговци на електроенергия и инвеститори в сектора, ни дава възможност да заявим с голяма доза увереност, че предложения проект на закон **трябва да претърпи значителни редакции, за да отговаря на духа, смисъла и мотивите на Регламент (ЕС) 2022/1854** и в последващото изложение бихме искали да обърнем внимание на няколко ключови момента.

- Регламент (ЕС) 2022/1854 е задължителен в своята цялост и се прилага пряко в държавите членки на Европейски съюз, като **действието на членове 6,7 и 8, които са засегнати в предложения законопроект, е ограничено със срок от 1-ви декември 2022г. до 30-ти юни 2023г.** и този срок следва да бъде ясно посочен и в закона, уреждащ прилагането му в България.
- Силно препоръчваме **България да се придържа стриктно към тавана на пазарните приходи от 180 евро/MWh**, предвиден в член 6, параграф 1 от Регламента.
- **Таванът следва да се прилага върху нетните пазарни приходи** като се вземат предвид всички транзакции, свързани с произведената електроенергия, включително договори за изкупуване на енергия, форуърди и фючърси, с физическа доставка или финансови, на портфейлна основа. При изчисляването следва да се вземат предвид сделките, независимо къде са сключени, включително хеджиране чрез пълномощник в друга държава. Загуби при транзакциите, включително от уреждане на небаланси, трябва да бъдат отчетени при изчисляването на нетните пазарни приходи.

Всяко допълнително ограничаване на приходите на производители на енергия от възобновяеми източници би имало силно негативно отражение върху инвестиционния интерес за изграждане на нови мощности за производство на електрическа енергия от възобновяеми източници в България и то на фона на все по-нарастващата нужда от възобновяема енергия за преодоляване на ценовата енергийна криза, енергийната зависимост на европейско и национално ниво и трансформацията на енергийната система към въглеродно-неутрални технологии.

При планирането на тези извънредни и временни мерки за овладяване на текущата ценова енергийна криза, е важно да се вземе предвид и дългосрочното обезпечаване на доставките на енергия за българските домакинства и предприятия. Възобновяемите енергийни източници понастоящем предоставят най-ниска пазарна цена на електроенергията и временните мерки по

никакъв начин не трябва да поставят в опасност конкурентоспособността на българската икономика в средно и дългосрочен план.

- Ако България се възползва от възможностите, които Регламент (ЕС) 2022/1854 предоставя в чл. 7: **таванът на пазарните приходи да се прилага само за 90% от пазарните приходи, надвишаващи тавана на пазарните приходи, предвиден в член 6, параграф 1, и изцяло да не се прилага за производители на електроенергия със съоръжения за производство на електроенергия с инсталирана мощност до 1 MW**, това би изпратило положителен сигнал към инвеститорите в сектора.

Производители и потребители използват дългосрочни инструменти (форуърдни и фючърсни договори за изкупуване на енергия), за да хеджират риска от недостиг. Това им дава възможност колективно да защитават потребителите от силни колебания в цените. Ако на производителите на енергия бъде позволено да задържат 10% от пазарните приходи над тавана, това ще ги стимулира да продължат да търгуват на всички пазари за целите на хеджирането и така да поддържат достатъчно ликвидност на пазара.

- При прилагането на националните кризисни мерки, от изключително значение е да бъдат спазени принципите съгласно член 8, параграф 2 от Регламент (ЕС) 2022/1854. Мерките, въведени от държавите членки, следва да бъдат **пропорционални и недискриминационни, да не застрашават инвестиционните сигнали и да гарантират, че инвестициите и оперативните разходи са покрити.**

Принципът на пропорционалността е фундаментален елемент както на правото на Европейския съюз, така и на българската правна система. Той е посочен изрично в чл. 26 от Закона за нормативните актове, съгласно който изработването на проект на нормативен акт се извършва при зачитане на принципите на необходимост, обосновааност, предвидимост, откритост, съгласуваност, субсидиарност, пропорционалност и стабилност.

Считаме, че предложеният механизъм за определяне на целевите вноски към Фонд „Сигурност на електроенергийната система“ не отговаря на принципа за пропорционалност и недискриминация и не гарантира на ВЕИ производителите, че ще бъдат иззети само тези приходи, необходими за постигане на целите на Регламента, а именно, да се имитират

пазарните резултати, които производителите са могли да очакват, ако световните вериги на доставки функционираха нормално без прекъсване на доставките на газ от февруари 2022 г. насам (параграф 45 от преамбюла на Регламента).

Реферирането към административно определена норма на възвръщаемост в чл. 3 (1) от предложението за законопроект е недопустимо за частни предприятия, работещи изцяло на пазарен принцип и не е част от мерките в Регламент (ЕС) 2022/1854. Като цяло, описаният механизъм за изчисление на целевите вноски на база приходи от всяка пазарна сделка минус пълна производствена себестойност, не е приложим за ВЕИ технологии и не става ясно дали например разходите за балансиране ще бъдат включени в производствената себестойност.

На работната среща в Министерство на енергетиката, проведена на 19-ти октомври 2022г., стана ясно, че тълкуването на чл. 3 (1) е спорно, дали се отнася за ВЕИ производители или не, поради което призоваваме механизма на изчисление на целевите вноски да бъдат прецизиран като се отчетат различните особености при производители с договори за премии, с договори за изкупуване по преференциални цени, и с договори за корпоративно снабдяване с електрическа енергия, които могат да бъдат с физическа доставка или финансови. Последните са база за осигуряване на банково финансиране и са изключително важни за развитието на нови ВЕИ проекти в България. Мнението на АПСТЕ е, че трябва да бъдат активно насърчавани като мярка за осигуряване на сигурност на доставките и предвидимост на цените, съответно конкурентоспособност на бизнес потребителите в България.

Независимо от договорната форма, в която може да се извършва търговията с електроенергия, **таванът на пазарните приходи следва да се прилага само за реализираните пазарни приходи.** Това е необходимо, за да се избегне увреждане на производителите, които в действителност не се възползват от настоящите високи цени на електроенергията поради това, че са хеджирали приходите си срещу колебанията на пазара на електроенергия на едро. Следователно, **доколкото съществуващи или бъдещи договорни задължения, като например споразумения за закупуване на електроенергия от възобновяеми източници и други видове споразумения за закупуване на електроенергия или хеджиране чрез форуърдни договори, водят до пазарни приходи от производството на електроенергия до равнището на тавана на пазарните приходи, тези приходи следва да останат незасегнати от настоящия регламент.** Следователно мярката, с

която се въвежда таван на пазарните приходи, не следва да възпира участниците на пазара да поемат подобни договорни задължения. (параграф 30 от преамбюла на Регламента).

Отчитайки, че законопроектът не съдържа конкретни разпоредби за това как ще бъдат разходвани средствата от целевите вноски, а препраща към програми, приети от Министерски съвет, съществува риск да не бъде бъдат изпълнени насоките на Регламента, когато се предоставя подпомагане на небитови клиенти, това да става с ангажимент те „да работят в посока инвестиране в технологии за декарбонизация, включително енергия от възобновяеми източници, например чрез споразумения за закупуване на електроенергия или преки инвестиции в производството на енергия от възобновяеми източници, или в посока инвестиране в енергийна ефективност“. (параграф 47 от преамбюла на Регламента).

- **За да се гарантира изпълнението на този ангажимент, в чл. 4 (2) от предложението законопроект е необходимо, да се въведе механизъм, с който тези инвестиции да бъдат доказвани от подпомогнатите небитови потребители.**

Оставаме на разположение за допълнителна информация и коментари.

С уважение,
Никола Газдов
Председател на УС на АПСТЕ

За АПСТЕ:

.....
/Никола Газдов
Председател на АПСТЕ

